

SZARVAS és VIDEKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Jókai Mór-utca 1257. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.
BÉRMENTELLEN LEVELEK EL NEM FOGADATNAK.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 4. frt. — Félévre . . . 2 frt.
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:
Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJCAR.

A tanév elején.

Megnyílt az új iskolai év, a szülők szeretettel hozzák gyermekeiket az iskolába, hogy azokat bármi áldozatok árán is neveltessék, mily leverten távoznak, ha a jelentkezők tömeges volta miatt, a beiratkozási kérelmüket elutasítják.

Első tekintetre igen örvendetesnek látszik e jelenség nemcsak azért, mert a szülői szeretetnek szép példáját mutatja, hanem azért is, mert bizonyítja, hogy társadalmunk a magasabb kiképezés szükségét felfogta, és ezel érdekében igen sokszor, az erején felüli költsézésre is hajlandó.

De e jelenség csak látszólag örvendetes. Régi előítélete ugyanis társadalmunknak azt hogy csak is a tudományos pályán lehet az ember urrá, hogy csakis a szellemi munkával való foglalkozás az, mely tisztességes megélés, és tisztességes társadalmi állást biztosít, folyományát képezi azután ezen előítéletnek, miszerint bármi áldozattal, és tekintet nélkül arra, vajjon hivatott-e vagy nem a gyermek, azt a tudományos pályára kell neveltetni.

Nem akarok a régi előítélettel harcba, vagy vitaközösbe bocsátkozni, hisz a a netaláni elméleti, érvek, éppen úgy nem fogják a szülők előítéletét eloszlatni, mint ahogy nem oszlatja el e balfelfogást a gyakorlati élet.

Tegyünk csak vizsgálat tárgyává akárhány, a tudományos pályára készülő gyermek pályáját: Szülei ambíciója vagy társadalmi állásából kifolyólag 9—10 éves korában bekerül a

gymnasiumba, egy-két évig imel ámul tanul, azután egy csepp kedve, sem tehetsége nincsen a tanuláshoz, hol pótvizsgával, hol osztályismétléssel, vagy kegyelemböli áteresztéssel elvégzi a 8 gymnasialis osztály. érettségét tesz, azután felkerül az egyetemre. Az egyetemen többé nem szorítja senki a tanulásra, és az előadások látogatására, belé vegyül a nagyvárosi élet örömeibe, elkölt egy pár ezer forintot, s a rendetlen élet folytán idő előtt testben, lélekben megvényül. Munka kedve sohasem volt, de ha esetleg lett volna is, azt a fővárosban léhasággal eltöltött 5—6 év, teljesen elölte, ekkor a szülők, az eddigi költsézés haszontalan voltát belátva, az úgy szólván felfívá lett gyermeket haza viszik, hol szaporítja a szellemi proletárok legióját.

Szegény szülők! még szegényebb gyermekek! de más lett volna a sorsotok, ha kellő időben helyesen megoldjátok a nevelés kérdését.

Nincsen szüksége a mai rohanva fejlődő társadalmi életnek a szellemi proletárizmusra. Talán sehol sincsen oly tul termelés, mint éppen a szellemi foglalkozások mezején. Nem akarok hivatkozni arra, hogy az ügyvédi kamarák és az erre hivatott tényezők, a külföldnek megfelelően, komolyan foglalkoznak azzal a tervvel hogy az ügyvédi gyakorlatot bizonyos meghatározott számhoz kössék, mert fényesebb tanujele a szellemi munkások tultermelésének, illetőleg a szellemi munka terén meghonosodott proletárizmusnak az, hogy alig pár éve, a kir. Curia portási állására okievelés ügyvédek is pályáztak

De máskülönb is, nézzünk csak végig egy pályázatot 5—600 frt évi fizetéssel egybe kötött állásra hány diplomás ember pályázik! Szinte megretten ha az ember a pályázatok tömegét végig olvassa és látja, hogy az egyik pályázó diplomás ügyvéd, a másik mérnök, sőt orvos orvos is. Igazán alap igazságként hangzik Madách eszkimójának azon kijelentése „sok az eszkimó kevés a foka.”

Hasonló az előbbi állapothoz azon verseny is, melyet a szellemi munkás az egyéniségének érvényesítésénél kifejt. Mindenki előtt visszatartó látvány, ha a kereskedő, az utcán járó kelőket megfogja és erőszakkal, a feldicsért silány árukat a nyakukba varja, pedig ezen erőszakoskodás a szellemi foglalkozás terén is megvan. Nyilvánul pedig szelidebb alakjában a reklámban, melyben az orvos azt hirdeti, hogy olyan bajnak is gyógyszerét tudja, melynek orvossága a halál, durvábban pedig a kliens vagy paciens fogdosásban. Számos esetet láthatunk minden nap akár egyikre, akár másikra. Bátran hirdetjük ezután nem a szellemi munkálfoglalkozók tulengedésének szomorú bizonyítékát képezik a felhozott szomorú esetek?

Pedig a szellemi proletárizmus elharapódzása, csupán az említett előítéletre vezethető vissza. Ugyan mennyivel lealázóbb az ipar és kereskedelem terén kifejtett munka a szellemi munkánál? Ha a munka nem szegény — mint ahogy társadalmunk e felfogással hál Istennek már meghatározott, és csak azt követeli, hogy tisztességes legyen a munka, — miért ne lenne minden tekintetben nágyon is tisztességes az

SZARVAS és VIDEKE TÁRCZAJA.

Álmaimban . . .

(Tuboly Klementín, a nálunk is ismert kiváló drámai színművésztől.)

Álmaimban andalogni
Jártam messze tájakon,
Hol a napnak tűzsugára
Mindent büvös fénybe von,
Hol az ég is szebben ragyog —
S csak a virág hint illatot.
Hol babérlomb üde zöldje
Édes gyönyörrel kínál:
— Tháliának templomában
Hol rám hír vár muzsámnál.
. . . Álmodtam de fölbriadtam
S a tündérkép oda van.

Delibábos rónák helyett
— Hótakarta télikép,
Óh, azok üdve, álma
Nem hagy nyugtot semmikép.

Abrándok, ha szerte szálltak
Könnyet ejtve kérdezem:
— Mi lesz majd a pálya vége?
— S nem felel — ah! senkisémet!

Búcsú a kapukulcstól.

(Éneklő egy szalmaözvegy.)

Isten veled, kapunknak drága kulcsa,
Isten veled, már nem vagy az enyém!
Most, hogy elhagysz, a legboldogtalanabb
Én vagyok e nyomorult sárteken.
Elmult a szép kor, mikor ragyogott még
A nap szabadságomnak két egén . . .
Isten veled, kapunknak drága kulcsa,
Isten veled, már nem vagy az enyém!

Minden mulandó e sivár világon:
Elmult a szalmaözvegyem is,
S elhagysz te is, ki sorra, minden éjjel
Velem lumpoltál, oh te kis hamis!
Miért is mult el az a boldog évszak,
Midőn pihentél zsebem rejtekén? . . .

Isten veled, kapunknak drága kulcsa,
Isten veled, már nem vagy az enyém!

Esténként együtt mentünk el hazulról,
És sorra jártunk minden szeparét,
Hajnaltájt néha haza is kerültünk . . .
Igy telt el néhány — ah rövidke — hét.
Sohsem maradtál távol örömtől,
S most mégis itt hagysz, s ah mi könnyedén . . .
Isten veled, kapunknak drága kulcsa,
Isten veled, már nem vagy az enyém!

Pedig szerettelek! . . . Pezsgőbe', borban
Karcu tested nem egyszer furdetéd,
És éji pille illatos ruháju
Sokszor borult elbódítón föled;
Ugy őrizélek, mint szemem világát,
S te mégis elhagysz, s ah mi könnyedén . . .
Isten veled, kapunknak drága kulcsa,
Isten veled, már nem vagy az enyém!

Átadlak ismét gazdaasszonyodnak,
E bánat — lám, lám könyveket fakaszt,
S midőn bucsuzom tőled, hadd remélmem:
Hozasz te még számomra szép tavaszt! *)

*) Nyarat tetszik gondolni, ugyebár?! Szedő.

iparos és kereskedő munkája. Elmult már az az idő, hogy a kereskedést a család és lopásban való folytonos gyakorlatnak tekintsük.

Nagyobb ur-e az, aki napbosszant, az íróasztal felé görnyedve 80 kr.—1 frt. napidíjjal körmöl össze, annál, aki nem resteli megfogni a pörölyt festékes ládát, az ollót, és hetenként 20—25 frtot keres?

Talán előbb való az ügyvéd, — aki ha nem is emlitem azt, hogy ügynőköt utján fogdossa a feleket, — egész nap egyik bíróságtól a másikhoz futkos, s a bírótól kezdve az utolsó hivatal szolgáláig ugyszólván mindenkinek udvarol hogy csak magasabb perköltséget állapítsanak meg neki, illetőleg a végzéseit hamarabb kapja meg azon iparosnál, aki nem hajhászva senkinek a kezét, beül a maga műhelyébe és 5—6 segédével versenyt dolgozik?

Ha nem előbb való, talán függetlenebb? Tegye mindenki a kezét a szívére, és lelkiismeretének el nem némitható szavát hallgatva, tudom azt mondja, az iparos függetlenebb.

Az egyén által, a társadalomban elfoglalt állás, nem a végzett iskolák után osztályoztatik de az egyén jelleme, munkája, és képzettsége szerint. Vajjon képez-e akadályt ugyszólván bármely magas társadalmi állás elnyerésénél is — nem szólva a minőséghez kötött, inkább ugynevezett hivatalos állásokról, — az iskolák el nem végzése? Nem nézik ma azt, hogy ki mit tanult, hanem azt, hogy ki, mit, és hogyan tud. Közéltünk számos kiváló alakja, soha sem tett érettségi vizsgát, és reájuk mégis mint szak tekintélyekre hivatkozunk.

Az iparos, a kereskedő, ha tanulni akar, módjában áll ugy a helpöldön, mint külföldi üzletekben gyárakban dolgozva, oly tökélyre képezni ki magát, hogy semmivel sem lesz hátrébb mint az aki 12—14 évig tanult, s a mellett tanulása közben rendelkezik oly kézi ügyesség felett, melyet bárhol és minden nostrificatio nélkül érvényesíthet, ezzel szemben az orvos a mérnök, az ügyvéd még azzal is hátrányban van, hogy más államba menve, diplomáját nostrifikálni kénytelen.

De nemcsak az egyéni szempontok, de iparunk és kereskedelmünk felvirágoztatása is megköveteli, hogy gyermekeink ezen foglalkozások felé forduljanak, mert addig az országnak virágzó ipara és kereskedelme nem lesz, míg az ipari és kereskedelmi munkát, a szellemi munka előnyére lenézésbe részesüljük, míg az ipari és

kereskedelmi pályára csak oly gyermekeinket adjuk a kik a tanulástól esőmört kapva, az osztályisméltések mellett sem tudnak előre haladni.

A tanév eleje van, gondolja még jól minden szülő jó befektetést tesz-e, a midőn gyermekét minden áldozatok árán is, a tudományos pályára nevelteti, tegye vizsgálat tárgyává, van-e a gyermeknek tehetsége a tanuláshoz, ha bírálattól fél, vagy azt hiszi elfogult, kérdezze meg inkább ismerőseit, vagy a gyermek tanítóit, nehogy a késő bánat és csalódás fájdalmait kelljen éreznie.

* * *

HIREK.

— **Színházi jelentés:** Halmay Imre a napokban küldötte szét előleges színházi jelentését; melyben közli társulatának nevsorát és bérletre vonatkozó feltételeket. Batran mondhatjuk, hogy még ily ocsó bérlete a szarvasi színháznak nem volt, s hisszük és, hogy közönségünk felfogja a kedvező alkalmat használni, s tömeges bérletével — a jó hírnévnek örvendő színtársulatot — megérdemelt pártfogásban fogja részesíteni annyival is inkább, mert a programban több oly új darab is van felvéve, melyet még Szarvason nem adtak elő. A közre boeáltott színi jelentésből átvéve, közöljük a körénk érkező színtársulat nevsorát. — **Ügyvezetőség:** Halmay Imre, igazgató-nüveztő; oparetté-és népszimü rendező. **Déri Béla** dramai rendező. **Miklóssy Gyula**, titkár. **Halmay István**, penztáros és jegykezelő. **Szereplő személyzet:** Nők: Halmayné Emma, Lévy Sárka, Juhászné Pajor, Daróczy Ilka, Göcz Aranka, Tuby Klementin, Tordai Béláné, Szepesi Paula, Tóth Erzs, Ujvárosi Rózi, V. Sorfőzi Ida, Déri Béláné, T. Buer Mari, Gáspár Etel. **Férfiak:** Halmay Imre, Juhász Sándor, Déri Béla, Torday Béla, Baranyai Ferencz, Tisztay Miksa, Nagy Gyula, Szabó Ferencz, Martonfi Jenő, Keresztesi Sándor, Palotai Gyula, Nagy Kálmán, Várady Aladár, Karnagy és énekantitő és 6 tagból álló zenekar. **Műszaki személyzet:** Kozla Vince, Csontó Lajos, Kiss Sándor, Tantossy Ferencz, Kozla Vinczené, Kerekes Samu.

— **Hivatal vizsgálat.** Bekésmegye főispánja Dr. Lukács György ur ó méltósága, e hét folyamán egész váratlanul Szarvasra érkezett, s itt a főszolgabírósság s a község Előljáróságának ügykezelése tekintetében, legbehatóbb vizsgálatot tartott.

— **Eljegyzés.** Legyel Károly szarvasi kir. Járásbírósi írnok eljegyezte Knauer János tenkei kir. Adóhivatali ellenőr bájos és művelt lelkü leányát Arankát. Szívvel gratulálunk e, szerelem kötötte f igyhez.

— **Öngyilkosság.** Tóth Istvánné, szarvasi fiatal gazdálkodónak neje mult hó 27-én az öt elfogott nagymérvű tejfáz következtében fájdalmi elől, a Körsőbe vetette magát s ott lelta kora halálát.

— **Osszlétszám.** A mult hó folyamán jelent meg az igazságügyi tisztviselők összlétszámára vonatkozó sematizmus. Végig lapozva látjuk hogy az igazságügy terén működik 8 curiai tanács elnök, 11 táblai elnök, 68 curiai bíró, 21 táblai tanács elnök, 5 főügyész, 220 táblabíró, 5 főügyési helyettes, 62 törvényszéki elnök, kik közül 10 curiai bírói rangot visel, 1176 törvényszéki bíró, járásbíró és ügyész, kik közül 116 táblabírói fizetést huz, 138 peoig a VII ik fizetési osztályba sorozva 2000 és 2200 frt fizetést kap, 1098 albíró, alügyész, 12 curiai és táblai titkár, 8 curiai tanács jegyző, 6 táblai fogalmazó, 80 jegyző, 701 aljegyző, 173 telekkönyvvezető, 337 segéd telekkönyvvezető 21 curiai táblai és főügyészégi iroda igazgató, 65 törvényszéki iroda igazgató, 149 iroda tiszt, 2078 írnok, 9 fegyintézeti igazgató, 9 fegyintézeti ellenőr, 7 fegyintézeti orvos, 6 fegyintézeti gondnok, 25 fegyintézeti írnok, 22 fegyintézeti lelkész, 12 fegyintézeti tanító, 65 fogház felügyelő, 10 fegyintézeti őrpáncsnok. Tekintélyes számot képvisel az igazságügyi alkalmazottak összlétszáma, mégis örökös a panasz, hogy a munka erő, daczára a megfeszített munkának, kevés, és hogy az ügyek a bíróságoknál későn lesznek elintézve, még későbbben jutnak a fél kezei közé.

— **Kánikula.** Árnyékban 30 fok meleg van, az utcán, mert 4 hete nem esett, és mert az öntözés ismeretlen fogalom a por tűrhetetlen ha a legkisebb szél végig söpri az utcát fogalmat nyújt a Saharán dühöngő számmuról. On áldott kánikula telyjes erővel uralkodál, nem hiányzik semmi, uralmad teljességéhez beüött a fümei ezápa, a kevaszos uborka, s halom, számomra áll a piacou a dinnye. Ha sokáig uralkodol ugy a vendéglősök a kiürített sűrös hordók es üres szódavizes üvegek ezreiből pedig millenáris emléket fognak emelni, a lakosság pedig a nagymértékü sör és spritzer fogyasztás miatt csődöt fog mondani.

— **Itt vannak a diákok.** Szeptember első napjaiban városunk a szokottnál élénkebb: mert ilyenkor folynak az iskolai, s különösen a főiskolai beiratások; eljönnek ilyenkor egyes családapák messze földről, hogy elhozzák családjuknak nagyreményü hajtását, hogy az is ott tanuljon, s a tudományok alapját ott szerezzze be, hol annak idején a család fejje. Ilyenkor nem mulaszthatja el az apa, hogy gyermeke előtt egyegy kedv-sebb emlékeztü diák csinjét el ne mesélje, s fel ne keresse egyik-másik régi ösmérését s ne mutassa be, a magával hozott gyermekét, s ha lehet oda helyezi el, hol valamikor ő is lakott. S óval e néhány nap alatt városunk megelénkül, nagyszámu idegen fordul meg nálunk, s mindnyája csak meglepetéssel s elösméréssel nyilatkozik városunk épülésén szepülésén. Egyik-másika elsem akarja hinni, hogy e lenne az a Szarvas, hol valamikor ő is diákoskodott. Bizony történt is sok változás, hogy többet ne említsünk a diákok sámu elje is új házat építtetett, s ma már, akár a fővárosba is beillő bolt helyiségben látja el könyvekkel s más taneszközökkel, a nálla vásárló diák-ereget.

— **A szarvasi nemzeti szövetség** elnöksége felkéri azon urakat, a kik tagok gyűjtésére vállalkozni szivesek voltak, hogy a rendelkezésükre bocsá-

*A mig majd ujra birtokomba veszek,
Biztatni fog ez üdvadó remény . . .
Isten veled, kapunknak drága kulcsa,
Isten veled, már nem vagy az enyém!*

Végnáry Ferencz.

Katinka.

— Két régi ismerős sikere.
(Fővárosi levelezőnkől.)

Katinka egy csinos, takaros magyar lány. Orbán Árpád az apja.

Hogy Katinkát nem ismerik, meg tudom magyarázni azzal, hogy nem ott született s a nyilvánosság előtt csak rövid ideje jelent meg. De ha azt mondaná valaki, hogy Orbán Árpádról sincs tudomása, felütném a szarvasi főgimnázium történetét azon a helyen, a hol az intézetből kikerült nagy emberek nevsorában az elsők között áll Orbán Árpád neve, a ki „a zenevilág egén fényes csillagkéit ragyog“, mondaná valami frázisember.

Orbán Árpád tehát ennyiben áll kapcsolatban Szarvassal. Mai diákok bizony nem igen emlékezhetnek rá, mert lehet egy pár esztendője annak, a mikor ehéne meszelt falak közt ülő Orbán a matézi-pro-

fesszor alfai és szinuszi helyett nagyobb érdeklődést tanusított a kertből a nyitott ablakon át behangzó madárcsicsérgés, meg a szomszédos Interánus templom öregharangjának elhaló bugása iránt. Bizonyára akkor is valamilyen bánatos népdalnak magyaros, alföldi íz motívuma zsongott a fülébe.

Azóta hogy kikerült az iskolából, igen magasra jutott a zeneszi dícsőség létráján. Már mint a budapesti zeneakadémia kiváló tehetségü növendéke, jó nevet szerzett magának, s a mily kedveltség és becsülés jutott neki osztályrésztül mint karmester, az jóformán páratlanul áll. Jelenleg Krecsányi Ignácz színtársulatában vezet a zenekart s e minőségben a fővárosi, pozsonyi és temesvári színházlátogató közönségének régtől fogva kedvence.

Kottázó pennája alól számtalan népdal került a világ legnótásabb nemzetének, a magyaroknak ajkára s hogy egyéb munkálkodásban is mennyire magyar, azt legujjabban bizonyította be.

Leánya, Katinka, volt ebben eszköz, a ki anynyira a leánya, a uennyire egy opera a zeneszerzőnek leánya lehet.

Katinka ugyanis egy két felvonásos opera, vagy a mint Orbán elnevezte: magyar zenedáma, a mely néhány nappal került színre a „Fővárosi Nyári Színház“-ban, a hová Krecsányi országiszerte ismert társulata vonja fővárosunk lakosságát.

Az opera, melyre alább visszatérünk, Thury

Zoltánnak, a kiváló írónak mesteri tollából kapta a mesét. Egyszerű, népies történet, de telisteli bájos, megkapó poétikus részletekkel. Erdély egyik sarkából székeltek jönnek Főretteg Péter, jómódu alföldi parasztgazda birtokára aratni; köztük van a déli Barnabás, a ki jogot formál Katnikához, a legszebb marokverő leányhoz. A menyasszony azonban belészeret a gazda fiába, Mihályba. A fiatal gazdának nincs biztos tudomása a leány szerelméről s a leány sem tud eligazodni, milyen szívvvel van iránta Mihály. De nyílik a kalom és egy pompás duetten közösen meggyőződnek egymás iránt érzett szerelmükről. E boldogságos percek gyönyörében jelenik meg a vőlegény sötét ketségbee-ése: Barnabás belédöfi kését a gazda szívébe, a kit osábitónak tart, do meg tudja, hogy Katinka is szerette Mihályt.

Ehhez a szöveghez írt Orbán Árpád zenét, s létrejött a „Katinka“ cz. opera, a melynek sikerét egyhangulag elismerték a zenei körökben és a sajtó. Ennek véleményei közül kikapunk egy két megjegyzést, melyek fényt vetnek az opera kiváló tulajdonságaira.

„A dalmü valósággal elhagadta a közönséget. . . A szerzőket darabjuk mai sikere teljesen kielégíteti . . .“

„A karok hatásosak és szépek, s értékesek az új operának ama részei is, a melyek a magyar népdal motívumain épülnek. . . Mindenképpen dícséretes a

tott gyűjtő iverket haladéktalanul beszoigáltatni sziveskedjenek, mert a közvelvő közgyűlés előkészítésénél azokat tovább már nem nélkülözheti.

— **Eljegyzés.** Kemény Zsigmond m. kir. áltami tisztviselő eljegyezte Trébics Ágoston helybeli kereskedő ssép leányát Irmát.

— Vettük a „Kert” a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap 17-ik számát, melynek érdekes tartalmából a következőket emeljük ki: Bella Antaltól, A valódi füszersifrány termelése. Angyal Dezsőtől Angoulémei hercegnő körte A mogyorófa ápolása. Lohrberger Józseftől A növényvilág ragadozói, M. Ö.-től „Egyet-mást a virág költészetéről” Ezenkívül a díszkertészet a méhészet köréből is közöl szakavatott tollal írt néhány cikket. E számban 6 fametszet és egy színyomatú műmelléklet teszi érthetőbbé a benne előadottakat. E valóban tanulságos közlőny kéthetenként jelenik meg szerkesztője Mautner Ödön felelős szerkesztője Igali Szvetozár. kiadóhivatala Budapest Andrassy u' 23, Előfizetési ára negyedévre 1 forint. A kertészet iránt érdeklődőknek nagyon melegen ajánljuk e nagy szakavatottsággal szerkesztett folyóiratot.

Törvénykezési karczolatok.

III. A POLIP.

(r. ö.) Jugber Alter a kárpátok tulsó oldalán Bjeloviczban látta meg először a napvilágot. Ezelőtt 35 évvel, 20 éves korában arra a felfedezésre jutott hogy Galicziában szük már neki Maczedonia, és hogy ott már sok az eszkimó, a foka pedig kezd fehér hollóvá lenni. A hadak utján, — a vereckzei szoroson, gyalog, egy balyuval, melyben összes vagyonát, a fahaszt és 200 frtot rejtegetett, utnak indult jobb hazát keresni. A bevándorló magyarok példáját követve, első állomását ő is Munkácson tartotta. Meggyőződve arról, hogy Munkácson nem különb az élet mint Bjeloviczban, s félreeső hátmegi völgybe vonult. Érkeztét Teitelbaum Siojme és Katz Zelig akik már egymásközt Hátmegyet felosztották, ellenséges indulattak fogadták s ha ő 20 krért adta a pálinkát úgy Teitelbaum és Katz bizonyára leszalottak 18-ra. Kitartás, hetenként 3-szor tartott vöröshagymán és kenyéren eltöltött böjt, hitelezés, a kint lévő követeléseknek kezdetben nagyon enyhén való behajtása, a pálinkát kedvelő lakosság előtt, Jugber Alter személyét hova tovább ismerté tették, úgy hogy konkurencziájától félni kellett a prima ocupatóroknak. Ekkor Jugber Alter egy merész lépésre határozta el magát, társat és tőkét szerezzen, meg hogy a konkárencia is kisebbedjék elvette Katz Zelig leányát Szurát.

A házasság, Jugber Alter életének, de különösen üzletének forduló pontját képezte Katz Szurával 500 frt készpénzt kapott! Persze első dolga volt a pénzt biztos helyre és jó perczent mellett kölcsön adni. Hogy a perczent számítás-

unokája: a buzgósága, a tudása, a magyarsága, az instrumentációja.

„A harmonizálás és hangszerelés izleses takaros.”

Az opera nem remélt sikert aratott s az óriási közönség, melynek sorában ott volt a m. kir. operaház új intendánsa is, elhalmozta a szerzót babérral, tapssal és kihívással.

A teszényilvánításokból kijutott az előadásoknak is, a kik között ott van a címbei „két régi ismerős” egyike.

Anday Blanka ez, a ki egy szini-szezón alatt Szarvasnak volt primadonnája. Most hogy a fővárosi közönségnek oly tökéletes meglegedését és általános tetszését tapasztaljuk, olybá tűnik fel az a szarvasi hat hét (1896. aug.-szept.), mintha nem lett volna elég méltánylás a közönség részéről e nagy művésznő iránt a ki mindig szeretettel gondol a szarvasiakra.

Ő énekelte Orbán Árpád nagyszerű operájában a főszerepet s a mint egy fővárosi napilap írja, „igaz gyönyörűséget szerzett hallgatónak.” Szinte hihetetlen terjedelmű hanganyagával, az érzelmi kifejezések gondosan keresztültvitt interpretálásával, a finom nüanszirozásokkal és előkelő játék művészetével mindig le tudja kötni hallgatónak figyelmét, érdeklődését s rövid színes pályáján elért rendkívüli sikereinek eredménye az a hírnév, mely az egész országban ismertté tette Anday Blanka nevét.

Ryf.

ban könyörületesen járt el, mutatja az hogy a munkácsi törvényes kamatlábnak csak kétszeresét alkalmazta vagyis minden 10 frt után minden hónapban 2 frt kamatot szedett. A vagyon szépen gyűlt s már a felesmarha tartás üzlet ágát is bevezette. Nem mondhatnám, hogy rossz üzlet lenne a feles már ha tartás! Hisz a 20—25 frtos egy pár tinot, ha a szegény rusnyácskó 2—3 évig nevelte, akkor eladták 80—90 frtért a rusnyácskó persze azon hiedelemben volt hogy a nyereségként jelentkező 50—60 frton közösen fognek osztózkodni, Szegény tévedett de tévedni emberi dolog! Jugber Alter — a ki különben, ha a névmagyarosítás szelleme Hátmegig elfog jutni bizonyára Gyömbér Árpádra magyarostja a nevét, — másként számított, nem hogy a szegény Vaszik kapott volna valamit, de még ő formál 20—30 frnyi követelést Vaszik ellen, olmi állítólag hitelben kiszolgáltatót árúkért melyet azután Vasziknak nagy kegyesen elengedett, de a haszon másik felét is, zsebre vágta!

De szerencséz keze volt Jugber Alternek a kötvények kiállításánál is, ha 25 frtot adott Hlusil Miternek kölcsön, úgy véletlenségéből, a kötelezvényt 35 frtra állította ki ezen felül a 25 frtnak 3 havi kamatját a munkácsi törvényes kamatláb kétszeresében vagy is 15 frtban le vonta így a szegény Hlusil Mitár a 25 frtra összesen 10 frtot kapott az adossága pedig 35 frt volt.

Az idők mulnak, a kis Jugber Adolf is felseperedett már, és az öreg Alternek, támasza lett. De szükség is van reá mert Jugber Alter már 30.000 frtot forgat és pedig még mindig lehetőleg a munkácsi törvényes kamatláb kétszeresén, ezen felül az egész völgy minden jobb földje az övé, a gazdálkodás is sok gondot ad, a cselédek pedig olyan megbizhatatlanok.

Az általános elszegényedés végtére a hatóságoknak is szemébe ötlük, a panaszok is özönnel jönnek. Jugber Alterre rossz napok járnak, bűnvádi eljárás alá vonják, hiába hozza a sok bilkei tanut ártatlanságának bizonyítására, több rendbeli uzsora vétsége és magán okirat hamisítás büntette miatt elítélik 4 évi börtönre és 1000 frt pénzbüntetésre.

Jugber Alter azonban nem azért hagyta oda a szép Bjeloniczát és első szerelmét Raehaelát, hogy hosszú és tevékeny pálya futását az ítélet szerinti négy évi börtönével koronázza. Egy szép napon felkerekedik, ismét azon elvet követve szük neki Maczedonia, kivándorol Jeruzálembe és ott, hasznos munkálkodással eltöltött életét. a talmud tanulmányozásával és a zsoltárok éneklésével fejezi be. Bizhatunk ugyan abban, hogy ha a büntetés elfog éválni Jugber Alterhez még szerencsénk lesz, és hasznos munkálkodását és bő tapasztalatainak érvényesítését legalább is, az unokái oktatásában fogja folytatni.

Népmozgalmi statisztika

1898. augusztus 27-től szeptember 2-ig.

Születések: Krátki Márton és Breznyik Anna fia György. Kovács András és Medvegy Mária leánya Katalin. Zahorecz Mihaly és Komár Katalin leánya Mária. Balázs Pál és Melis Judit fia György. Havanyecz János és Madlenka Anna leánya Anna. Lestyán Pál és Gaál Lidia leánya Mária. Bohus Pál és Jersza Lujza fiuk Ferencz Lajos. Hrnocsjár György és Gyuresán Judit leánya Anna, Skorka Pál és Kondacs Anna leánya Zsuzsanna. Bérczy Kálmán és Heilman Karolin leánya Anna, Karolin. Klimaj János és Sándor Erzsébet fia János. Virág János és Szabovik Mária leánya Mária. Szorka Mihály és Brusznyczki Zsuzsanna leánya halva született. Kasnyik János és Fabó Erzsébet fia meghalt mielőtt utónevét kapott volna. Összesen: 14. A f. év elejétől a mai napig összesen 733.

Halálozások: Palyó Jánosné 60 éves béllob Gyuresik Zsuzsanna 4 napos veszületett gyengeség. Kurdel Mária 4 hó béllurut. Özv. Stycz Tamásné 68 év tüdőlob. Özv. Molnár Jánosné 62 éves Szervi szivbaj. Feder Anna 26 éves öngyilkosság (vizbefuladás.) Kugyelka János 2 hónapos béllurut. Kepka Mihály 11 hónapos béllurut. Mácsánszki István 13 hónapos béllurut. Czesznak Erzsébet 5 éves vörheny. Kocsis András 33 éves agyburoklob. Franyó Mária 1 éves béllurut. Lestyán Zsuzsanna 3 hónapos béllurut. Özv. Komár Mihályné 82 éves szivszéllhűdés. Skorka Mihály 4 éves veselob, Szolnai András 61 éves májrák. Band-

zsal György 5 éves veselob. Pientri Judit 68 éves vérhas. Brusznyczki (leány) halva születt. Gajdos Anna 5 hónapos aszkor. Kasnyik (fiu) 2 napos utónevét nem kapott sárgaság. Czesznak Judit 1 év 7 hónapos béllurut. Összesen: 22. A f. év elejétől a mai napig összesen 498.

Eljegyzések: Székely Mihaly és Alauizsna Julianna. Szappanos János és Trnyik Mária. Összesen 2. A f. évben 98.

Házasságok: Tokalyi Sándor és Litauszki Mária, Opauszki Lajos és Dauda Anna. Összesen 2. A f. évben 99.

Vasuti menetrend 1898 évi május hó 1-től

Indul.		Érkezik.	
Mezőtúr felé		Mezőtúrról	
8515 sz. vonat 12 ó. 10 p. éjjel		8512 sz. vonat 8 ó. 32 p. éjjel	
8511 " " 8 ó. 44 p. regg.		8514 " " 1 ó. 28 p. d. u.	
8513 " " 1 ó. 58 p. d. u.		8516 " " 5 ó. 41 p. "	
Mezőhegyes felé		Mezőhegyesről	
8512 sz. vonat 3 ó. 39 p. éjjel		8511 sz. vonat 8 ó. 44 p. regg.	
8514 " " 1 ó. 51 p. d. u.		8513 " " 1 ó. 50 p. d. u.	

Felelős szerkesztő: BALKÁNYI SÁNDOR.

Kiadó és laptulajdonos: SÁMUEL ADOLF.

NYILTTÉR

Bucsu és köszönet nyilvánítás.

Árpád szálloda bérletéből történt kilépésem s más üzlet átvétele folytán távozom, Szarvasról minthogy az idő rövidsége miatt nem volt alkalmam minden egyes ösmerősöm és jóakarómtól személyesen elbucszni, s az irányomban tanusított jóindulatukért s jóakaró támogatásukért ez uton mondok hálás köszönetet és Istenhozzádot.

Szarvas, 1898 szeptember 3.

Tisztelettel

Boros Ármin.

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálással fogadott

MOHAI

AGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dus szénsavtartalmánál fogva, specifikus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos béllantalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglevő gyomor- és béllurut gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, hűgylő és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz. —

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár:

Édeskúty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Raktár Szarvason: Csapó Sománál.

Buza festéshez legalkalmasabb **Kékkő** 990 % rézsulfátos

50 kgr. vételnél 28 frt

25 " " 25 "

Kimérve 32 "

kapható

Csapó Soma

üzletében

SZARVASON.

*) E rovatban közölttekért nem felelős a szerk.

HIRDETÉSEK.

Egy jó családból való
ügyes fiu
TANONCZUL
felvétetik
Komlóvszki János
vegyeskereskedésébe
SZARVASON.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy VAS ÉS FESTÉK áru üzletemet más vállalat miatt teljesen kiárulni szándékozom. Ebből kifolyólag a még raktáron levő összes áruimat igen jutányos, sőt még GYÁRI ÁRON ALÓL is elárusítom. Midőn ezen elhatározásomat az igen tisztelt vevő közönségnek tudomására adom, egyidejűleg kérem szíves pártfogásukat, s maradtam

teljes tisztelettel

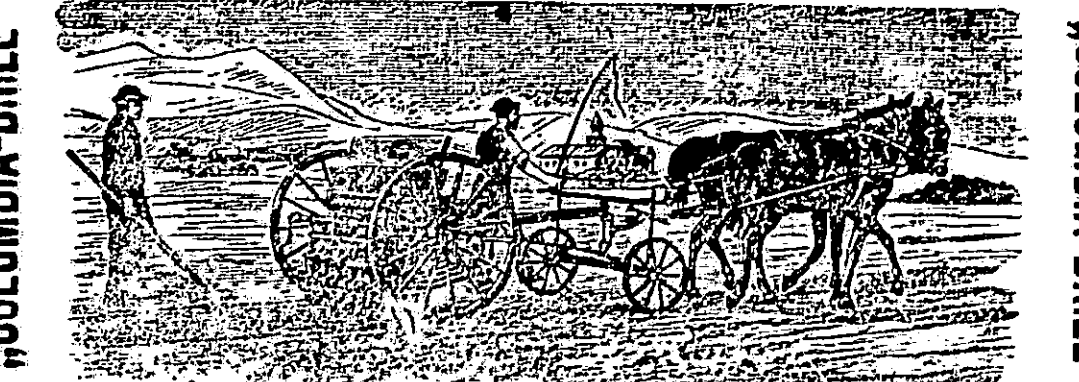
Ifj. Póhl Károly

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalma-kaszáló-
gépek, here-cseplők, tisztító-rostálók, konkolyosók, kaszáló- és arató-
gépek, szénagyűjtők.

COLUMBIA-DRILL

Lejebb aratógépek, boronák, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, darálóok, őrlő-malmok, egy-
temes aczéltétek, két- és háromvasú-
ékék és min-
den egyéb
gazdasági
gépek.

Részletes árjegyzékek kíváncsra ingyen és bérmentve küldetnek.

STOVASSER JÁNOS

es- és kir. udvari hangszergyáros.

Egyesegyedül szabadalmazott, javított **TAROGATÓ** feltalálója.
Budapest, II. Lánchíd-utca 5.

Hegedűk 3, 4, 5, 6, 8 frittól feljebb.
Kijátszott régi mesterhegedűk 20, 25, 30, 40 frittól feljebb.
Gordonkák 8, 10, 12, 15 frittól feljebb.
Czimbalmok erőteljes csengő hanggal 35 frittól 300 frtig.
Tárogató ősi magyar hangszer.
Szárnykürtök és trombiták 14, 18 és 20 frt.
Harmonikák erős orgona hanggal 3, 4, 5, 6, 8 frittól felj.

Hegedű vonóval és tokkal 8 frt

Javítások pontosan és legolcsóbb árban eszközöltetnek.
Zenekarok részére szükséges hangszerek előnyös fizetési feltételek mellett a legjutányosabb árban szállítanak.

— Árjegyzékek ingyen és bérmentve. —
Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvétetnek

a

„Szarvas és Vidéke“

Kiadóhivatalában.

Beliczey ut 11. szám.

Millenniumi kiállítás 1896: Nagy millenniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest,

Trieur- és lemezlyukasztó-gyár.

Gyár: Katona József-utca 8. sz., Margit-híd és nyugoti pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

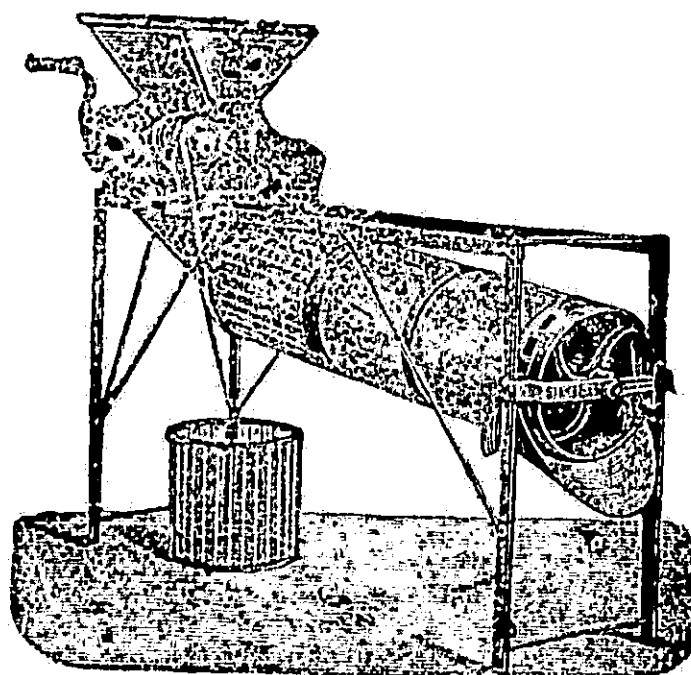
Trieurök: a konkoly és búkkönynek a buza, árpa vagy rozs közül kiválasztására.

Trieurök: a zabnak vagy árpának a buza közül és a gömbölyű magvak kiválasztására.

Lencsetisztító és osztályozó trieurök: az árpa kiválasztására és a lencse osztályozására.

Osztályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek minden gabonafaj tisztításra és tetszés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Gutjahr és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök esetkely költséggel a trieur-beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurökké átalakítását.

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai.

Lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerint, nagyságban ipari vagy gazdasági czelokra.

Árjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.